ΕΘΝΙΚΗ ΣΥΝΟΜΟΣΠΟΝΔΙΑ
ΑΤΟΜΩΝ ΜΕ ΑΝΑΠΗΡΙΑ (Ε.Σ.Α.μεΑ.)

NATIONAL CONFEDERATION
OF DISABLED PEOPLE (N.C.D.P.)

Αθήνα: 17.11.2026
Αρ. Πρωτ.: 1372

Πληροφορίες: Χριστίνα Σαμαρά

ΕΞΑΙΡΕΤΙΚΑ ΕΠΕΙΓΟΝ

ΠΡΟΣ: **κα Ν. Κεραμέως, Υπουργό Εργασίας & Κοινωνικής Ασφάλισης**

ΚΟΙΝ: **«Πίνακας Αποδεκτών»**

ΘΕΜΑ: **«Επανεξέταση του Ε.Π.Π.Π.Α. για τη διασφάλιση ισότιμης πρόσβασης των ατόμων με ΔΑΦ υψηλής λειτουργικότητας στις προνοιακές παροχές»**

Κυρία Υπουργέ,

Η Εθνική Συνομοσπονδία Ατόμων με Αναπηρία (Ε.Σ.Α.μεΑ.) αποτελεί την τριτοβάθμια Οργάνωση των ατόμων με αναπηρία, χρόνιες ή/και σπάνιες παθήσεις και των οικογενειών τους στη χώρα και αναγνωρισμένο Κοινωνικό Εταίρο της ελληνικής Πολιτείας σε ζητήματα αναπηρίας.

Κύρια αποστολή της είναι η καταπολέμηση των διακρίσεων σε βάρος των ατόμων με αναπηρία, χρόνιες ή/και σπάνιες παθήσεις και των οικογενειών τους και η προώθηση, προστασία και απόλαυση των ανθρωπίνων και συνταγματικά κατοχυρωμένων δικαιωμάτων τους. Όσον αφορά στα ανθρώπινα δικαιώματα των ατόμων με αναπηρία, αυτά κατοχυρώνονται με τη Σύμβαση του Οργανισμού των Ηνωμένων Εθνών για τα Δικαιώματα των Ατόμων με Αναπηρίες, που η χώρα μας μαζί με το Προαιρετικό της Πρωτόκολλο επικύρωσε με τον Ν. 4074/2012.

Με την παρούσα επιστολή σας μεταφέρουμε το αίτημα της Π.Ο.Σ.Γ.Κ.Α.μεΑ. σχετικά με την επανεξέταση του Ε.Π.Π.Π.Α. για τη διασφάλιση ισότιμης πρόσβασης των ατόμων με ΔΑΦ υψηλής λειτουργικότητας στις προνοιακές παροχές.

Όπως επισημαίνεται και στην υπ' αριθ. πρωτ. 428/13.11.2026 επιστολή της Π.Ο.Σ.Γ.Κ.Α.μεΑ., την οποία σας επισυνάπτουμε, επαναφέρεται το πάγιο αίτημά της για την επανεξέταση των προβλέψεων του Ενιαίου Πίνακα Προσδιορισμού Ποσοστού Αναπηρίας (Ε.Π.Π.Π.Α.) αναφορικά με τα άτομα με Διαταραχή Αυτιστικού Φάσματος (ΔΑΦ) υψηλής λειτουργικότητας, καθώς και για τη θέσπιση δίκαιων εξαιρέσεων από τα

Ελ. Βενιζέλου 236, Ηλιούπολη 16341
236, El. Venizelou str., 16341 Ilioupoli, Greece
T: +30210.9949837, F: +30210.5238967
esaea@otenet.gr, www.esamea.gr

Μέλος των / Member of:
EPF Member
20 YEARS EUROPEAN DISABILITY FORUM
ACM ISO 9001:2015 REGISTERED
UKAS MANAGEMENT SYSTEMS 245

ισχύοντα ποσοστιαία όρια, προκειμένου να διασφαλίζεται η πρόσβασή τους στις αναγκαίες προνοιακές παροχές.

Η ΔΑΦ αποτελεί μια πολυδιάστατη αναπτυξιακή διαταραχή, της οποίας οι λειτουργικές συνέπειες δεν αποτυπώνονται πάντοτε επαρκώς από τη γνωστική επάρκεια ή τη λεκτική ευχέρεια του ατόμου. Σημαντικές δυσκολίες στην κοινωνική αλληλεπίδραση, στην καθημερινή λειτουργικότητα, στην εργασιακή προσαρμογή και στην ανεξάρτητη διαβίωση μπορούν να συνυπάρχουν με υψηλές γνωστικές ικανότητες, δημιουργώντας ουσιαστικές και διαρκείς ανάγκες υποστήριξης.

Ως εκ τούτου, η αξιολόγηση της αναπηρίας οφείλει να συνεκτιμά πληρέστερα τις πραγματικές λειτουργικές δυσκολίες των ατόμων με αυτισμό. Παράλληλα, η μη συμπλήρωση του ορίου αναπηρίας 67% δεν συνεπάγεται κατ' ανάγκην απουσία ουσιωδών αναγκών υποστήριξης. Η ανελαστική σύνδεση των προνοιακών παροχών με το συγκεκριμένο ποσοστιαίο όριο, μπορεί να αποκλείει άτομα με ΔΑΦ, ακόμη και όταν αντιμετωπίζουν σημαντικές δυσκολίες στην καθημερινή και κοινωνική τους ζωή.

Κυρία Υπουργέ,

Για τον λόγο αυτό, απευθυνόμαστε σε εσάς και ζητάμε:

- Την επανεξέταση των προβλέψεων του Ε.Π.Π.Π.Α. ως προς την αξιολόγηση των ατόμων με ΔΑΦ υψηλής λειτουργικότητας, με πληρέστερη συνεκτίμηση των λειτουργικών συνεπειών της διαταραχής.
- Τη διερεύνηση θεσμικών ρυθμίσεων για την καθιέρωση δίκαιων εξαιρέσεων ή ειδικών κριτηρίων πρόσβασης σε συγκεκριμένες προνοιακές παροχές για άτομα με ΔΑΦ και ποσοστό αναπηρίας 50% έως 66%, εφόσον τεκμηριώνονται ουσιαστικές ανάγκες υποστήριξης.
- Την εξέταση του ζητήματος από την Ειδική Επιτροπή για τον Αυτισμό και τη διατύπωση σχετικών επιστημονικών προτάσεων, με τη συμμετοχή και τη συνεκτίμηση της εμπειρίας των ίδιων των ατόμων με αυτισμό και των οργανώσεών τους.
- Την ενημέρωσή μας σχετικά με τη λειτουργία της αρμόδιας Ειδικής Επιστημονικής Επιτροπής του Ε.Π.Π.Π.Α. και τη δυνατότητα εξέτασης των προτάσεών μας.

Η επιδίωξή μας δεν αφορά απλώς την ευνοϊκότερη ποσοστιαία αποτίμηση της αναπηρίας, αλλά τη διασφάλιση ουσιαστικής ισότητας στην πρόσβαση στην κοινωνική προστασία, με βάση τις πραγματικές ανάγκες και τις συνθήκες διαβίωσης των ατόμων με αυτισμό.

Προσδοκούμε στην ουσιαστική εξέταση του αιτήματός μας και αναμένουμε την ενημέρωσή μας για τις σχετικές ενέργειές σας.

Συνημμένα σας αποστέλλουμε την υπ. αριθ. πρωτ. 428/13.11.2026 επιστολή της Π.Ο.Σ.Γ.Κ.Α.μεΑ., η οποία αναφέρεται πιο αναλυτικά στο εν λόγω ζήτημα.

Με εκτίμηση

Ο Πρόεδρος	**Ο Γεν. Γραμματέας**
Ι. Βαρδακαστάνης	**Β. Κούτσιανος**

Πίνακας Αποδεκτών:

- Γραφείο Πρωθυπουργού της χώρας
- Γραφείο Υπουργού Κοινωνικής Συνοχής και Οικογένειας, κας Δ. Μιχαηλίδου
- Γραφείο Υπουργού Επικρατείας, κ. Χ. Γ. Σκέρτσου
- Γενικό Γραμματέα Κοινωνικών Ασφαλίσεων, κ. Κ. Τσαγκαρόπουλο
- Διοίκηση ΟΠΕΚΑ
- Διοίκηση e-ΕΦΚΑ
- Ειδική Επιτροπή για τον Αυτισμό, μέσω του αρμόδιου Συντονιστικού Μηχανισμού
- Π.Ο.Σ.Γ.Κ.Α.μεΑ.

Προσβάσιμο αρχείο Microsoft Word (*.docx)

Το παρόν αρχείο ελέγχθηκε με το εργαλείο ***Microsoft Accessibility Checker*** και δε βρέθηκαν θέματα προσβασιμότητας. Τα άτομα με αναπηρία δε θα αντιμετωπίζουν δυσκολίες στην ανάγνωσή του.

Π.Ο.Σ.Γ.Κ.Α.μεΑ.

ΠΑΝΕΛΛΗΝΙΑ ΟΜΟΣΠΟΝΔΙΑ ΣΩΜΑΤΕΙΩΝ ΓΟΝΕΩΝ & ΚΗΔΕΜΟΝΩΝ ΑΤΟΜΩΝ ΜΕ ΑΝΑΠΗΡΙΑ

ΜΕΛΟΣ ΕΘΝΙΚΗΣ ΣΥΝΟΜΟΣΠΟΝΔΙΑΣ ΑΤΟΜΩΝ ΜΕ ΑΝΑΠΗΡΙΑ - Ε.Σ.Α.μεΑ.

E06.08/3η/27-01-12

Αρ. πρωτ.: 428
Αθήνα, 13/11/2026

ΠΡΟΣ: Υπουργό Εργασίας & Κοινωνικής Ασφάλισης, κα Ν.Κεραμέως
Υπουργό Κοινωνικής Συνοχής και Οικογένειας, κα Δ.Μ.Μιχαηλίδου
Υπουργό Επικρατείας, κ. Χ.Γ.Σκέρτσο
Γενικό Γραμματέα Κοινωνικών Ασφαλίσεων, κ. Κ.Τσαγκαρόπουλο

Κοιν.: (σχετ.: πίνακας αποδεκτών)

Θέμα: «Επαναφορά πάγιου αιτήματος της ΠΟΣΓΚΑμεΑ για την επανεξέταση προβλέψεων του Ε.Π.Π.Π.Α. ως προς τη ΔΑΦ υψηλής λειτουργικότητας ή/και την καθιέρωση δίκαιων εξαιρέσεων για την πρόσβαση σε αναγκαίες προνοιακές παροχές»

Αξιότιμες κυρίες και αξιότιμοι κύριοι Υπουργοί,
Αξιότιμε κύριε Γενικέ Γραμματέα,

Η Πανελλήνια Ομοσπονδία Σωματείων Γονέων και Κηδεμόνων Ατόμων με Αναπηρία (ΠΟΣΓΚΑμεΑ) επανέρχεται σε ένα πάγιο και διαχρονικό αίτημά της, το οποίο, παρά τις επανειλημμένες παρεμβάσεις της προς τις αρμόδιες αρχές, παραμένει ουσιαστικά εκκρεμές. Πρόκειται για την ανάγκη επανεξέτασης των προβλέψεων του Ενιαίου Πίνακα Προσδιορισμού Ποσοστού Αναπηρίας (Ε.Π.Π.Π.Α.) ως προς τα άτομα στο φάσμα του αυτισμού υψηλής λειτουργικότητας ή/και καθιέρωσης δίκαιων εξαιρέσεων ή εξειδικεύσεων από τα ισχύοντα ποσοστιαία όρια πρόσβασης σε αναγκαίες προνοιακές παροχές.

Η Ομοσπονδία μας έχει διαχρονικά επισημάνει ότι η πολυδιάστατη φύση της Διαταραχής Αυτιστικού Φάσματος (ΔΑΦ) δεν επιτρέπει απλουστευτικές προσεγγίσεις κατά την αποτίμηση της αναπηρίας και των συνεπειών της. Η γνωστική επάρκεια ή η λεκτική ευχέρεια δεν συνεπάγονται, αφ' εαυτών, αντίστοιχη δυνατότητα ανταπόκρισης στις απαιτήσεις της καθημερινής ζωής. Σημαντικές δυσκολίες στην κοινωνική αλληλεπίδραση, στην οργάνωση και διαχείριση καθημερινών δραστηριοτήτων, στην εργασιακή προσαρμογή και στην ανεξάρτητη διαβίωση μπορούν να συνυπάρχουν με υψηλές γνωστικές ικανότητες, καθιστώντας αναγκαία τη συστηματική και κατάλληλη υποστήριξη του ατόμου.

Η επισήμανση αυτή δεν αποσκοπεί στην αμφισβήτηση της εξειδικευμένης ιατρικής κρίσης, αλλά στην ανάδειξη της ανάγκης για πληρέστερη, διεπιστημονική συνεκτίμηση των λειτουργικών συνεπειών της ΔΑΦ. Η δε βιωμένη εμπειρία των ίδιων των ατόμων με αυτισμό και των οικογενειών τους, χωρίς να υποκαθιστά την επιστημονική αξιολόγηση, μπορεί να συμβάλει ουσιαστικά στην κατανόηση των δυσκολιών που ανακύπτουν στις πραγματικές συνθήκες διαβίωσης και των συνεπαγόμενων αναγκών υποστήριξης.

Πρόσφατη επιστολή νεαρού ενήλικα στο φάσμα του αυτισμού προς την ΠΟΣΓΚΑμεΑ επαναφέρει με ιδιαίτερη σαφήνεια τις συνέπειες που μπορεί να επιφέρει ο αποκλεισμός από αναγκαίες παροχές λόγω της μη συμπλήρωσης του ποσοστού αναπηρίας 67%. Η επισήμανσή του επιβεβαιώνει τη διαρκή επικαιρότητα των διεκδικήσεών μας, αναδεικνύοντας συγχρόνως ότι **η πιστοποίηση ποσοστού αναπηρίας χαμηλότερου του 67% δεν συνεπάγεται κατ' ανάγκην και την απουσία ουσιωδών αναγκών υποστήριξης**.

Εν προκειμένω, το πρόβλημα δεν περιορίζεται στην επιστημονική αποτίμηση της αναπηρίας. Αφορά και τη σύνδεση του αποδιδόμενου ποσοστού με την αναγνώριση δικαιώματος πρόσβασης σε παροχές που αποσκοπούν στην κάλυψη αναγκών απορρεουσών από την αναπηρία. Η ανελαστική εφαρμογή ενός αριθμητικού ορίου ενδέχεται να αποκλείει από την αναγκαία οικονομική ενίσχυση άτομα με πραγματικές και διαρκείς δυσκολίες, περιορίζοντας τις δυνατότητες κοινωνικής και εργασιακής ένταξης και αυτονομίας τους και μεταθέτοντας στις οικογένειές τους το βάρος της απαιτούμενης υποστήριξης.

Για τον λόγο αυτό, **η ΠΟΣΓΚΑμεΑ έχει πάγια ζητήσει και εξακολουθεί να αναμένει είτε την επανεξέταση και αναγκαία διόρθωση των σχετικών προβλέψεων του Ε.Π.Π.Π.Α. σε ό,τι αφορά την αξιολόγηση των ατόμων με ΔΑΦ και ιδίως εκείνων που χαρακτηρίζονται ως άτομα με αυτισμό υψηλής λειτουργικότητας, είτε την καθιέρωση δίκαιων εξαιρέσεων ή εξειδικεύσεων για τη χορήγηση των απαιτούμενων προνοιακών επιδομάτων**. Η δεύτερη αυτή δυνατότητα επιτρέπει την αντιμετώπιση συγκεκριμένων αποκλεισμών, χωρίς να προϋποθέτει κατ' ανάγκην τη μεταβολή επιστημονικά τεκμηριωμένων ποσοστών αναπηρίας, με την πρόβλεψη κατάλληλων κριτηρίων για περιπτώσεις ατόμων με ΔΑΦ και ποσοστά 50% έως 66% που εξακολουθούν να έχουν ουσιώδεις ανάγκες υποστήριξης.

Στην κατεύθυνση αυτή, θεωρούμε ότι ουσιαστική μπορεί να αποβεί η συνδρομή της συσταθείσας Ειδικής Επιτροπής για τον Αυτισμό, στις αρμοδιότητες της οποίας περιλαμβάνονται η χαρτογράφηση των υφιστάμενων αναγκών, η εισήγηση βελτιώσεων σε διαδικασίες και παροχές κοινωνικής πρόνοιας και η επιστημονική υποστήριξη των συναρμόδιων Υπουργείων στη διαμόρφωση κατάλληλων πολιτικών. Προσβλέπουμε, συνεπώς, στην εξέταση του συγκεκριμένου ζητήματος και στη διατύπωση σχετικών προτάσεων από την Επιτροπή, καθώς και στην ενημέρωση της Ομοσπονδίας για τις συναφείς εργασίες και εισηγήσεις της. Η επιστημονική συνδρομή της θα μπορούσε να αξιοποιηθεί συμπληρωματικά προς το έργο των καθ' ύλην αρμοδίων οργάνων, με συνεκτίμηση και της εμπειρίας των ίδιων των ενηλίκων με αυτισμό και των φορέων του οργανωμένου εθνικού αναπηρικού κινήματος.

Κατόπιν των ανωτέρω, επαναφέρουμε το πάγιο αίτημά μας και ζητάμε:

- την ουσιαστική επανεξέταση των διαχρονικών παρατηρήσεων και προτάσεών μας επί των σχετικών προβλέψεων του Ε.Π.Π.Π.Α., από το καθ' ύλην αρμόδιο επιστημονικό όργανο, προκειμένου να διαπιστωθεί κατά πόσον η ισχύουσα αξιολογική προσέγγιση αποτυπώνει επαρκώς τις λειτουργικές συνέπειες της ΔΑΦ και τις πραγματικές ανάγκες υποστήριξης των ατόμων στο φάσμα,
- τη διερεύνηση και δρομολόγηση των αναγκαίων θεσμικών ρυθμίσεων για την καθιέρωση **δίκαιων εξαιρέσεων ή εξειδικεύσεων από τα ισχύοντα ποσοστιαία όρια πρόσβασης σε συγκεκριμένες προνοιακές παροχές**, ώστε να μην αποκλείονται εκ προοιμίου άτομα με ΔΑΦ και ποσοστά αναπηρίας 50% έως 66%, όταν οι τεκμηριωμένες ανάγκες τους δικαιολογούν την παροχή οικονομικής ενίσχυσης,
- την εξέταση του ζητήματος από την Ειδική Επιτροπή για τον Αυτισμό, στο πλαίσιο των αρμοδιοτήτων της, και τη διατύπωση σχετικών επιστημονικών προτάσεων, σε συνεργασία με τους συναρμόδιους φορείς και με ουσιαστική συνεκτίμηση της εμπειρίας των ίδιων των ατόμων με αυτισμό και των οργανώσεών τους,
- την ενημέρωση της Ομοσπονδίας για την υφιστάμενη κατάσταση συγκρότησης και λειτουργίας της αρμόδιας Ειδικής Επιστημονικής Επιτροπής του Ε.Π.Π.Π.Α., καθώς και για τις δυνατότητες εισαγωγής και εξέτασης του ζητήματος.

Αξιότιμες κυρίες και αξιότιμοι κύριοι,

Η επιδίωξή μας δεν εξαντλείται στην αναζήτηση ευνοϊκότερης ποσοστιαίας αποτίμησης της αναπηρίας. Αφορά, πρωτίστως, την ανάγκη να διασφαλίζεται ότι η επιστημονική αξιολόγηση και οι προϋποθέσεις κοινωνικής προστασίας ανταποκρίνονται στις πραγματικές συνθήκες ζωής και στις ανάγκες υποστήριξης των ατόμων με αυτισμό.

Διότι η ομοιόμορφη εφαρμογή των ποσοστιαίων κριτηρίων δεν εξασφαλίζει αφ' εαυτής την ουσιαστική ισότητα στην πρόσβαση στην κοινωνική προστασία. Και η προστασία αυτή οφείλει να υπηρετεί τον σκοπό για τον οποίο θεσπίστηκε, συμβάλλοντας στην αντιστάθμιση των συνεπειών της αναπηρίας, στην ενίσχυση της αυτονομίας και στη διασφάλιση των προϋποθέσεων αξιοπρεπούς και ισότιμης διαβίωσης.

Προσδοκώντας ότι τα ανωτέρω θα τύχουν της απαιτούμενης προσοχής και ουσιαστικής εξέτασης, αναμένουμε την ενημέρωσή μας για τις σχετικές ενέργειές σας.

Με εκτίμηση,
Για την ΠΟΣΓΚΑμεΑ,

Ο ΠΡΟΕΔΡΟΣ
ΙΩΑΝΝΗΣ ΜΟΣΧΟΛΙΟΣ

Η ΓΕΝΙΚΗ ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ
ΦΩΤΕΙΝΗ ΖΑΦΕΙΡΟΠΟΥΛΟΥ

Πίνακας αποδεκτών:

- Ειδική Επιτροπή για τον Αυτισμό, μέσω του αρμόδιου Συντονιστικού Μηχανισμού
- Διοίκηση ΟΠΕΚΑ
- Διοίκηση e-ΕΦΚΑ
- Εθνική Συνομοσπονδία Ατόμων με Αναπηρία (ΕΣΑμεΑ)
- Πρωτοβάθμια σωματεία – μέλη της ΠΟΣΓΚΑμεΑ